

บทที่ 2

บททวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เนื่องจกงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดจะศึกษาลักษณะการปราศรัยหาเสียง เลือกตั้งบนเวทีของผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยใช้แนวความคิดตามทฤษฎีชาติพันธุ์วรรณนาแห่งการสื่อสารที่มุ่งศึกษาเพื่อหารูปแบบของพฤติกรรมการสื่อสาร จึงขอทบทวนงานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยดังนี้

2.1 คำจำกัดความ " ชาติพันธุ์วรรณนาแห่งการสื่อสาร "

คำว่า "ชาติพันธุ์วรรณนาแห่งการสื่อสาร" เป็นคำที่ อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2532) แปลมาจากคำว่า "Ethnography of Communication" ซึ่ง โฮมส์ (1972) ใช้เป็นคนแรก คำนี้มีความหมายเช่นเดียวกับ คำว่า "Ethnography of Speaking" ซึ่ง อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ แปลว่า "ชาติพันธุ์วรรณนาแห่งการพูด" และได้ให้คำจำกัดความไว้ดังนี้

"ชาติพันธุ์วรรณนาแห่งการพูด" (ethnography of speaking) การศึกษาบทบาทของภาษาในการสื่อสารของคนในชุมชน หรือการศึกษาโดยละเอียดถึงวิธีการใช้ภาษาในวัฒนธรรมต่างๆ เช่น ศึกษาหน้าที่และการใช้วัจนลีลาต่างๆ ภาษาย่อยและภาษาต่างๆ ตลอดจนการวิเคราะห์ศิลปะในการพูด และวัจนกรรม (speech acts) ในแต่ละสังคม

ชาติพันธุ์วรรณนาแห่งการพูด จัดเป็นวิชาที่บูรณาการความรู้จากหลายวิชา เช่น สังคมวิทยา มานุษยวิทยาสังคม การศึกษาคติชนวิทยา และภาษาศาสตร์ วิชานี้ศึกษาได้หลายด้าน ปรัชญาวิเคราะห์ที่อาจรวมอยู่ในวิชานี้ได้ หัวข้อที่นิยมศึกษากัน ได้แก่ วัจนกรรมที่ใช้เป็นกิจวัตร ใช้เป็นพิเศษบางโอกาส และใช้ในพิธีกรรมต่างๆ ทั้งนี้โดยมีความเชื่อว่า การใช้ภาษาก็เหมือนกับพฤติกรรมอื่นๆ ของมนุษย์ ย่อมมีกฎควบคุมอยู่

เบื้องหลัง และเราสามารถวิเคราะห์และพรรณนากฎเหล่านั้นได้ เช่น การเล่านิทาน การเล่าเรื่องตลก การกล่าวคำอวยพร เป็นต้น

(อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ 2532 : 42)

โฮมส์ (Hymes 1974) ได้อธิบายเกี่ยวกับการศึกษา "Ethnography of communication) ดังนี้

"The sociolinguistics with which we are concerned here contributed to the general study of communication through the study of the organization of verbal means and the ends they serve, while bearing in mind the ultimate integration of these means and ends with communicative means and ends generally. Such an approach within sociolinguistics can be called, in keeping with the general term, ethnography of communication, the study of the "ethnography of speaking"

(Hymes 1974 : 8)

"...by an ethnography of speaking I shall understand a description that is a theory -- a theory of speech as a system of cultural behavior; a system not necessarily exotic, but necessarily concerned with the organization of diversity"

(Hymes 1974 : 89)

กล่าวคือชาติพันธุ์วรรณนาแห่งการสื่อสารหรือชาติพันธุ์วรรณนาแห่งการพูด เป็นการศึกษานวภาษาศาสตร์สังคมที่ศึกษาเกี่ยวกับการสื่อสาร โดยพยายามศึกษาความหมายของวัจนภาษาและรวบรวมตีความของความหมายเหล่านั้นในการสื่อสาร จากการศึกษาทางทฤษฎีนี้จะทำให้เข้าใจถึงทฤษฎีของการพูดที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทางวัฒนธรรมซึ่งได้แยกความแตกต่างของสังคม

ไฮม์ส์ (Hymes 1974) กล่าวถึงเป้าหมายของ ethnography of speaking
ไว้ดังนี้

"The goal of the ethnography of speaking can be said to be to complete the discovery of the sphere of rule-governed creativity" with respect to language, and to characterize the abilities of persons in this regard"

(Hymes 1974 : 92)

กล่าวได้ว่าจุดมุ่งหมายของการศึกษาชาติพันธุ์วรรณนาแห่งการพูดเพื่อค้นหาขอบข่ายของกฎที่ครอบคลุมความสามารถหรือขบวนการสร้างสรรค์ในการใช้ภาษา และแสดงให้เห็นความสามารถของคนในการใช้ภาษา

จากผลงาน The Ethnography of Communication ของ ซาวิลล์ ทรอยด์ (Saville Troike 1982) กล่าวถึงที่มาของคำว่า The ethnography of communication โดยอ้างถึงผลงาน "The Ethnography of Speaking ของ ไฮม์ส์ (Hymes 1962) ดังนี้

"...With the publication of "The ethnography of speaking" in 1962, Hymes launched a new synthesizing discipline which focuses on the patterning of communicative behavior as it constitutes one of systems of culture, as it functions within the holistic context of culture, and as it relates to patterns in other component systems. The ethnography of communication, as the field has come to be known since the publication of a paper by Hymes with this title, has in its development drawn heavily upon sociological concern with interactional analysis...

กล่าวคือชาติพันธุ์วรรณนาแห่งการพูดที่พิมพ์ในปี 1962 โฮมส์ได้ให้กำเนิดสาขาวิชาใหม่ที่มีมุ่งเน้นศึกษาโครงสร้างพฤติกรรมทางการสื่อสาร เกี่ยวข้องกับระบบวัฒนธรรม บทบาทในปริบทของวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างในระบบอื่นๆ จากผลงานชิ้นนี้การศึกษาชาติพันธุ์วรรณนาแห่งการสื่อสารได้มีการพัฒนาขึ้นอย่างมาก

2.2 หน่วยที่ใช้วิเคราะห์ในการสื่อสาร

โฮมส์ (Hymes 1966) อ้างถึงในซาวิลล์ ทรอยค์ (Saville-Troike 1982) กล่าวว่าในการศึกษาชาติพันธุ์วรรณนาแห่งการสื่อสาร ต้องคำนึงถึงชุมชนภาษา (speech community) ที่จะศึกษาต้องเป็นชุมชนภาษาเดียวกัน มีเกณฑ์การใช้ภาษาร่วมกัน มีกฎการพูดและการตีความภาษา มีทัศนคติ และค่านิยมในรูปภาษาที่ใช้ มีความเข้าใจในวัฒนธรรมทางสังคมร่วมกัน โฮมส์ กล่าวว่า ในกลุ่มคนที่พูดภาษาเดียวกันอาจไม่ใช่ชุมชนภาษาเดียวกันก็ได้ เช่น คนที่พูดภาษาสเปนที่อยู่ในรัฐเท็กซัส ประเทศสหรัฐอเมริกา กับคนที่พูดภาษาสเปนที่อยู่ในประเทศอาร์เจนตินาจัดเป็นคนละชุมชนภาษา

นอกจากนี้ โฮมส์ (Hymes 1996) กล่าวว่า ผู้ที่ใช้ภาษาต้องมีสมรรถนะการสื่อสาร (communicative competence) ซึ่งไม่เป็นเพียงแค่การรู้ถึงการใช้ภาษา แต่รวมถึงการรู้อาจจะใช้ภาษาอย่างไรให้เหมาะสมกับสถานการณ์และผู้พูดด้วย อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2532) ให้คำจำกัดความของ "สมรรถนะสื่อสาร" ดังนี้

สมรรถนะสื่อสาร (communicative competence)

ความรู้และความสามารถของแต่ละบุคคล ในการสื่อสารกับบุคคลอื่นในสถานการณ์ต่างๆ คำภาษาอังกฤษซึ่งตรงกับ "สมรรถนะสื่อสาร" คือ communicative competence เป็นคำที่ใช้เป็นครั้งแรกโดย เดลล์ โฮมส์ (Dell Hymes) โฮมส์วิจารณ์ความคิดเรื่องสมรรถนะภาษา (linguistic competence) ของ โนม ชอมสกี (Noam Chomsky) ว่าแคบและไม่คำนึงถึงปัจจัยทางสังคมของการสื่อสาร คำพูดที่ใช้ในการสื่อสารในชีวิตจริงนั้น ไม่เพียงแต่ต้องถูกต้องไวยากรณ์หรือเป็นที่ยอมรับเท่านั้น ยังจะต้องเหมาะสมกับปริบทหรือสถานการณ์ทางสังคมด้วย

(อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ 2532 : 104)

ในการบรรยายและวิเคราะห์การสื่อสาร กับกิจกรรมการสื่อสารที่มีขอบเขตนั้น ซาวิลล์ ทรอยค์ (Saville-Troike 1982) โดยแบ่งหน่วยที่ใช้ในการสื่อสารออกเป็น 3 หน่วย ประกอบด้วยสถานการณ์ (situation) เหตุการณ์ (event) และวัจนกรรม (act) โดยให้รายละเอียดดังนี้

1. สถานการณ์สื่อสาร (communicative situation)

สถานการณ์สื่อสารเป็นบริบทที่เกิดขึ้นในการสื่อสาร เช่น พิธีกรรมในโบสถ์ (church service) การพิจารณาคดี (trial) งานเลี้ยงcocktail (cocktail party) การประมูลราคา (auction) กิจกรรมภายในห้องเรียน (class in school) ซาวิลล์ ทรอยค์ กล่าวว่า สถานการณ์สื่อสารนี้อาจยังคงเป็นสถานการณ์สื่อสารเดิม แม้จะมีการเปลี่ยนสถานที่ เช่น สถานการณ์สื่อสารการเดินทางโดยรถไฟ รถประจำทาง หรือรถยนต์ แต่สถานการณ์สื่อสารอาจจะเปลี่ยนไปเป็นคนละสถานการณ์สื่อสาร แม้จะอยู่ในสถานที่เดิม ถ้ามีกิจกรรมที่แตกต่างกันมากในเวลาต่างกัน เช่น สถานการณ์สื่อสาร ณ มุมถนนแห่งหนึ่งซึ่งมีผู้คนติดต่อธุรกิจมากมายในเวลากลางวัน เมื่อเปรียบเทียบกับเวลากลางคืน หรือสถานการณ์สื่อสารในการประชุมขณะเปิดการประชุมกับสถานการณ์สื่อสารหลังปิดการประชุม

2. เหตุการณ์สื่อสาร (communicative event)

เหตุการณ์สื่อสารเป็นหน่วยพื้นฐาน ที่ใช้บรรยายทางชาติพันธุ์วรรณนาแห่งการสื่อสาร ในเหตุการณ์สื่อสารหนึ่งประกอบด้วยกลุ่มขององค์ประกอบดังนี้ คือ มีวัตถุประสงค์ของการสื่อสาร เรื่องที่พูด ผู้ร่วมสถานการณ์ วิชาภาษา กฎการปฏิสัมพันธ์ และกาลเทศะเดียวกัน เหตุการณ์สื่อสารหนึ่งๆ จะสิ้นสุดลงเมื่อมีการเปลี่ยนผู้ร่วมสถานการณ์หลัก เปลี่ยนบทบาทความสัมพันธ์ของผู้ร่วมสถานการณ์ หรือมีการเปลี่ยนจุดมุ่งหมายของความสนใจ และขอบเขตของเหตุการณ์สื่อสารอาจถูกกำหนดโดยระยะเวลาของความเงียบ (period of silence) หรือการเปลี่ยนอากัปกริยา (body position) ของผู้ร่วมสถานการณ์

ซาวิลล์ ทรอยค์ กล่าวว่า การไม่ต่อเนื่องของเหตุการณ์สื่อสารอาจเกิดขึ้นได้ หากมีการขัดจังหวะระหว่างการสื่อสารแล้วจากนั้นมีการเริ่มการสื่อสารต่อ โดยไม่มีการเปลี่ยนองค์ประกอบหลักของการสื่อสารเดิม โดย ซาวิลล์ ทรอยค์ ได้ยกตัวอย่างของการสนทนาระหว่างอาจารย์และนักศึกษาในสถานศึกษาแห่งหนึ่ง ถูกขัดจังหวะการสนทนาโดยมีผู้โทรศัพท์ติดต่อกับอาจารย์ หลังจากนั้นอาจารย์และนักศึกษามีการสนทนากันต่อโดยกล่าวว่า 'Now where were we?' เพื่อเริ่มการสนทนาต่อจากจุดที่ถูกขัดจังหวะตอนนั้น

ส่วนประกอบของเหตุการณ์สื่อสาร และชนิดของเหตุการณ์สื่อสารต่างๆ อธิบายได้ด้วย วัจนกรรมสื่อสาร ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาชาติพันธุ์วรรณนาแห่งการสื่อสาร อาจจะแสดงให้เห็นโดยการใช่วิธีการที่แตกต่างกัน หรือประเภทของการพูดที่แตกต่างกัน

3. วัจนกรรมสื่อสาร (communicative act)

ในการวิเคราะห์วัจนกรรมผู้วิจัยได้ศึกษาตามแนวคิดของจอห์น อาร์ เซอล (Searle 1969) ซึ่ง เซอล กล่าวว่า ในการศึกษาภาษาเพื่อใช้ในการสื่อสารนั้น หน่วยสำคัญมีใช้คำหรือประโยคเท่านั้นแต่ต้องดูถึงจุดมุ่งหมายความตั้งใจของผู้พูดด้วย ซึ่งการรู้เจตนาของผู้พูดจะทำให้เข้าใจถึงข้อความที่ผู้พูดกล่าวได้เกิดขึ้น

เซอลได้ยกตัวอย่างการซื้อตั๋วขึ้นรถไฟของผู้โดยสารเกิดจากการมีเจตนาที่จะเดินทางโดยรถไฟและในการเลือกตั้งผู้ลงคะแนนกาบาทลงในบัตรเลือกตั้ง เพื่อต้องการลงคะแนนเลือกตั้ง

นอกจากนี้ เซอล (1969) กล่าวว่า ถ้อยคำที่ใช้จะสื่อความหมายได้ต้องมีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่กำหนดหน้าที่ในการสื่อความหมายต่างๆ ในการสื่อความหมายที่ต่างกันจะมีเกณฑ์กำหนดที่แตกต่างกัน เช่น วัจนกรรมที่แสดงการขอร้องมีเกณฑ์ คือ ผู้พูดต้องการให้ผู้ฟังกระทำการสิ่งหนึ่งในอนาคตให้กับผู้พูดและผู้ฟังเชื่อว่าผู้ฟังสามารถทำได้ วัจนกรรมที่แสดงการขอบคุณ มีเกณฑ์ คือ ต้องมีการกระทำที่ผู้ฟังได้กระทำให้ผู้พูดและผู้รับรู้สึกชื่นชมและสำนึกถึงบุญคุณในการกระทำนั้น หรือวัจนกรรมที่แสดงการทักทายมีเกณฑ์คือผู้พูดเฝิงจะพบกับผู้ฟัง เป็นครั้งแรกหรือเฝิงจะได้รับการแนะนำให้รู้จักกับผู้ฟัง เป็นครั้งแรก

เชอลกล่าวถึงตัวชี้้นำการแสดงการตั้งใจของผู้คนที่ได้แก่ การแสดงตำแหน่งของคำ การออกเสียงหนักเบา การใช้เสียงขึ้นลง เครื่องหมายวรรคตอน กิริยาการกระทำ เช่น I apologize, I warn, I state, I promise etc

นอกจากนี้ ซาวิลล์ ทรอยด์ (1982) กล่าวว่า วัจนกรรมสื่อสารโดยทั่วไปแล้ว จัดอยู่ในขอบเขตเดียวกับหน้าที่ทางการปฏิสัมพันธ์เป็นเจตนาที่แสดงออกในการสื่อสารอาจเป็น วัจนภาษา (verbal) และอวัจนภาษา (non-verbal) ก็ได้ เช่น การขอร้อง หรือ การออกคำสั่ง วัจนกรรมสื่อสาร "การขอร้อง" ในภาษาอังกฤษซึ่งไม่เพียงแต่จะแสดงวัจนภาษา ได้หลายรูป เช่น I'd like a cigarette. Do you have a cigarette? และ May I please have a cigarette? แต่อาจจะแสดงออกทางอวัจนภาษา โดยการเลิกคิ้ว และมองอย่างแสดงความถาม หรือการถอนหายใจยาว

ในบริบทของเหตุการณ์สื่อสารความเจียม อาจจะเป็นการแสดงเจตนาอย่างหนึ่ง ซึ่งในวัจนกรรมสื่อสารอาจหมายถึง การแสดงความถาม การสัญญา การปฏิเสธ การเตือน การคุกคาม การขอร้อง หรือการออกคำสั่งก็ได้ ซาวิลล์ ทรอยด์ ได้กล่าวอ้างถึง เซอร์ล (Searle 1969) ว่า เราอาจแสดงคำพูดโดยไม่ต้องกล่าวข้อความใดๆ 'One can utter words without saying anything' (Searle 1969) และในการแสดงออกที่เหมือนกัน อาจเป็นวัจนกรรมสื่อสารหรือไม่ก็ได้ ในที่ซึ่งมีชุมชนวัจนะ (speech community) ต่างกัน เช่น การเรอหลังการรับประทานอาหาร ไม่จัดเป็นวัจนกรรมสื่อสาร ถ้าแสดงถึงการย่อยอาหาร ที่ไม่สมบูรณ์ แต่จะเป็นวัจนกรรมสื่อสารในสังคม ที่การเรอเป็นเครื่องแสดงถึงการรู้คุณค่า และขอบคุณในอาหารมื้อนั้น

ซาวิลล์ ทรอยด์ ได้ยกตัวอย่างหน่วยของการวิเคราะห์ที่แตกต่างกัน 3 หน่วย ได้แก่ สถานการณ์สื่อสาร เหตุการณ์สื่อสารและวัจนกรรมสื่อสารโดยยกตัวอย่างการวิเคราะห์ สถานการณ์สื่อสาร "พิธีกรรมทางศาสนา" (religious service) และ "กิจกรรมของ นักเรียนในโรงเรียนประถม (elementary school class) ดังนี้

พิธีกรรมทางศาสนา (religious service) ในคริสต์ศาสนาเป็นสถานการณ์สื่อสารที่ประกอบด้วยเหตุการณ์สื่อสาร 6 เหตุการณ์ คือ พิธีสักการะ (call to worship) การอ่านพระคัมภีร์ (reading of scriptures) การอธิษฐาน (prayer) การประกาศ

(announcements) การเทศนา (sermon) และการขอพร (benediction) เรียงตามลำดับ แม้องค์ประกอบของเหตุการณ์นี้จะประกอบด้วยผู้ร่วมสถานการณ์ กาลเทศะและวัตถุประสงค์โดยทั่วไปร่วมกัน แต่สามารถแยกเหตุการณ์สื่อสารต่างๆ ออกจากกันได้ โดยวิเคราะห์จากวิธีการพูด (ways of speaking) ที่แตกต่างกัน ตำแหน่งร่างกายที่แตกต่างกันทั้งของผู้นำและคริสต์ศาสนิกชนที่ชุมนุมกันในโบสถ์ ระยะเวลาแห่งความเงียบหรือดนตรีที่บรรเลงสลับ ในเหตุการณ์สื่อสารหนึ่งๆ จะประกอบด้วยวัจนกรรมสื่อสารเรียงตามลำดับ เช่น เหตุการณ์สื่อสาร "การอธิษฐาน" ประกอบด้วย วัจนกรรมสื่อสาร การเอ่ยถึงพระเจ้า (summons) การสรรเสริญพระเจ้า (praise) การสารภาพบาป (supplication) การกล่าวขอบคุณพระเจ้า (thanks) และบทลงท้าย (closing formula) เรียงตามลำดับ

ในการวิเคราะห์สถานการณ์สื่อสาร "กิจกรรมของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา" ในสหรัฐอเมริกา ชาวิลล์ ทรอยด์ จัดลำดับเหตุการณ์สื่อสาร 6 เหตุการณ์ดังนี้ การปฏิญาณตนต่อธงชาติ (pledge to flag) การเรียกชื่อ (roll call) การเก็บเงินค่าอาหารกลางวัน (collection of milk or lunch money) ช่วงการเล่าประสบการณ์ของนักเรียน (show and tell) กิจกรรมเสริมหลักสูตร (motivational activity) ช่วงการสอน (presentation of new information) การถามตอบ (question and answer period) และการเปลี่ยนชั่วโมงเรียน (transition period) ถึงแม้องค์ประกอบของเหตุการณ์สื่อสารจะประกอบด้วยเวลา สถานที่ และผู้ร่วมเหตุการณ์เดียวกัน แต่ในแต่ละเหตุการณ์มีวิธีการพูดและกฎการปฏิสัมพันธ์ที่แตกต่างกัน ในชั้นเรียนที่มีผู้พูดสองภาษา (bilingual class) ขอบเขตของเหตุการณ์สื่อสารแสดงได้ชัดเจนจากการสลับภาษาของผู้ร่วมเหตุการณ์ ในเหตุการณ์สื่อสาร "การเคารพธงชาติ" เป็นพิธีการที่แสดงความจงรักภักดีต่อประเทศ นักเรียนทุกคนยืนตรงวางมือขวาบนอก (heart) ท่องคำปฏิญาณโดยพร้อมเพรียงกัน ในชั่วโมงอบรมนักเรียนต้องยกมือขึ้นเมื่อต้องการพูดและต้องสลับกันพูดซึ่งเป็นระเบียบเข้มงวดและเป็นทางการกว่า "การเก็บเงินค่าอาหารกลางวัน" และ "การเปลี่ยนชั่วโมงเรียน" วัจนกรรมสื่อสารใน "การเรียกชื่อ" ประกอบด้วย การเรียกชื่อของนักเรียนแต่ละคนโดยคุณครู เพื่อตรวจสอบว่า นักเรียนคนใดมาหรือไม่มาเรียน นักเรียนตอบรับซึ่งอาจจะใช้วัจนภาษาโดยตอบว่า "here" หรือ "present" หรืออาจจะใช้วัจนภาษาโดยการยกมือขึ้น หรือนำสมุดงานส่งคุณครู

2.3 องค์ประกอบในเหตุการณ์สื่อสาร

การวิเคราะห์การสื่อสารประกอบด้วยหน่วยวิเคราะห์ 3 หน่วยหลัก ได้แก่ สถานการณ์สื่อสาร เหตุการณ์สื่อสาร และวัจนกรรมสื่อสาร ซึ่งเหตุการณ์สื่อสารถือเป็นหน่วยพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ และสิ่งสำคัญในการวิเคราะห์เหตุการณ์สื่อสาร คือ การบรรยายองค์ประกอบของเหตุการณ์สื่อสาร Hymes 1967; 1972; Friedrich 1972 อ้าง ใน Saville-Troike (1982) กล่าวถึงองค์ประกอบของเหตุการณ์สื่อสาร 10 องค์ประกอบดังนี้

1. ชนิดของเหตุการณ์ (genre or type of event) เช่น เรื่องตลก เรื่องเล่า การบรรยายทางวิชาการ การทักทาย การสนทนา

2. หัวข้อ (topic) หรือจุดมุ่งเน้นของการสื่อสารที่อ้างถึง

3. วัตถุประสงค์ หรือหน้าที่ (purpose or function) ซึ่งทั้งสองสิ่งนี้เป็นจุดมุ่งหมายหลักในการปฏิสัมพันธ์ของผู้ร่วมสนทนาแต่ละบุคคล

4. เวลา-สถานที่ (setting) ซึ่งรวมถึงเวลาของวัน ฤดูของปี สถานที่สื่อสารและแง่มุมต่างๆ ทางกายภาพของสถานการณ์ เช่น ขนาดของห้อง การจัดวางเฟอร์นิเจอร์

ซึ่งทั้ง 4 องค์ประกอบอาจรวมเรียกว่า "scene" ซึ่งเป็นบริบทที่อยู่ภายนอกตัวบุคคลของเหตุการณ์ ใน 4 องค์ประกอบนี้มีเพียง "เวลา-สถานที่" เท่านั้นที่สามารถสังเกตเห็นได้โดยตรง ซึ่งในการทำวิจัยโดยทั่วไป คำถามที่จะใช้เพื่อตรวจสอบว่าได้ "scene" ครบหรือไม่ คือ เหตุการณ์สื่อสารนั้นเป็นเหตุการณ์ชนิดใด เป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร ทำไมจึงเกิดขึ้น เกิดขึ้นที่ไหน เมื่อไร

5. ผู้ร่วมเหตุการณ์ (participants) ซึ่งรวมถึงอายุ เพศ กลุ่มชาติพันธุ์ สถานะทางสังคม ความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ในการทำวิจัยคำถามพื้นฐานที่ใช้ในการบรรยายผู้ร่วมสนทนา คือ ใครที่มีส่วนร่วมในเหตุการณ์นั้น

6. รูปแบบการสื่อสาร (message form) รวมถึงการใช้เสียง (vocal) ไม่ใช้เสียง (nonvocal) และธรรมชาติของประมวลภาษาที่เลือกใช้ เช่น ใช้ภาษาอะไรในการสื่อสาร

ในรูปแบบการสื่อสารแบบใช้เสียง อาจทำได้โดยการใช้คำพูด (verbal) เช่น ภาษาพูด และไม่ใช่คำพูด (nonverbal) ทำได้โดยลักษณะใช้วัจนภาษา (verbal) เช่น ภาษาเขียน ภาษาลัทธิลักษณะของคนตาบอด การพึมพำ ภาษากลอง และลักษณะอวัจนภาษา (nonverbal) เช่น ภาษาท่าทาง ระยะห่างระหว่างผู้พูด การใช้สายตา รูปภาพ การ์ตูน

7. เนื้อหาการสื่อสาร (message content) การสื่อสารเกี่ยวกับอะไร รวมถึงการอ้างถึงความหมายแฝงด้วย การที่จะเข้าใจเนื้อหาของข้อความ ต้องรู้ความหมายของสิ่งที่ไม่ได้พูดออกมา และสิ่งที่ถูกสรุปล่วงหน้าโดยสมาชิกของกลุ่มเช่นเดียวกับสิ่งที่ถูกกล่าวออกมาเป็นคำพูด ความเจียบอาจถูกใช้เพื่อแสดงการถาม การสัญญา การปฏิเสธ การเตือน การตักเตือน การขอร้อง หรือคำสั่งก็ได้ ความเจียบเป็นส่วนหนึ่งของวัจนภาษา (verbal code) ซึ่งแตกต่างจากการหยุด (pause) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของอวัจนภาษา

8. การลำดับวัจนกรรม (act sequence) การเรียงลำดับของวัจนกรรมสื่อสาร รวมถึงการเรียงลำดับวัจนกรรม ภายในเหตุการณ์ (event) การเรียงลำดับมักจะถูกจำกัดมากในเหตุการณ์ที่เป็นพิธีการ (ritual events) เช่น การทักทาย การอำลา การอวยพร การแสดงความเสียใจ แต่จะถูกจำกัดน้อยลงในการสนทนา การบรรยาย เกี่ยวกับการเรียงลำดับของการกระทำในการสื่อสารมักจะจะเป็นระดับของนามธรรม ซึ่งนับรวมถึงรูปแบบที่เป็นประจำ สม่่าเสมอในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นซ้ำแล้วซ้ำอีก

9. กฎการปฏิสัมพันธ์ (rules for interaction) รวมการอธิบายถึงกฎสำหรับการใช้ภาษาพูด คำพูด ซึ่งสามารถนำไปใช้ได้กับเหตุการณ์สื่อสาร กฎจะปรากฏอยู่ในบริบทที่ใช้เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมว่าควรแสดงออกอย่างไร ซึ่งกฎนี้จะรวมกับค่านิยมของชุมชนภาษานั้นๆ เพื่อจะนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ว่าเป็นทางบวกหรือทางลบ กฎของการปฏิสัมพันธ์อาจปรากฏอยู่ในรูปของคำพังเพย สุภาษิต กฎหมาย

10. บรรทัดฐานของการตีความ (norms of interpretation) รวมถึงความรู้ทั่วไปที่มีอยู่ร่วมกัน ข้อสมมติฐานทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้อง ความเข้าใจร่วมกันของชุมชนภาษา และวัฒนธรรมนั้นๆ ความรู้ในระดับพื้นผิวไม่เป็นการเพียงพอในการตีความของความหมายได้ บรรทัดฐานของการตีความนี้ ถูกสร้างจากมาตรฐานของความเข้าใจในสมาชิกของชุมชนภาษาร่วมกัน และบรรทัดฐานเหล่านี้อาจเกี่ยวข้องกับกฎของการใช้ความเคยชินที่เคยมีมาก่อน

จากองค์ประกอบทั้ง 10 องค์ประกอบของเหตุการณ์สื่อสาร ซาวิลล์ ทรอยค์ (Saville-Troike) ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างกันขององค์ประกอบต่างๆ ไว้ด้วย เช่น ชนิดของเหตุการณ์และหัวข้อเรื่องมีอิทธิพลซึ่งกันและกันอย่างไร โดยยกตัวอย่างหัวข้อการสวดมนต์ หรือพูดเรื่องตลก ย่อมเป็นเหตุการณ์เกี่ยวกับเรื่องราวทางศาสนา หรือเล่าเรื่องตลกตามลำดับ ในความสัมพันธ์ระหว่างชนิดของเหตุการณ์กับวัตถุประสงค์ เช่น ในการพูดเกี่ยวกับตำนาน อาจจะมีจุดประสงค์หลักเพื่อให้ความเพลิดเพลินและให้ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรม

ในความสัมพันธ์ระหว่างชนิดของเหตุการณ์ หรือหัวข้อเรื่องกับฉาก โดยซาวิลล์ ทรอยค์ กล่าวว่า การประกาศซึ่งเป็นเหตุการณ์สื่อสารหนึ่งในพิธีกรรมทางศาสนาคริสต์ อาจจะถูกกล่าวในสถานที่ที่กำหนดโดยผู้นำทางศาสนา และในเวลาที่กำหนดในวันหรือสัปดาห์ หรืออาจจะกระทำเพียงในวันหยุดหรือเทศกาล หัวข้อที่กล่าวอาจจะถูกกำหนดให้เหมาะสมกับสถานที่ที่กล่าว (location) เช่น ที่โต๊ะอาหาร ในห้องเรียน ในสโมสร หรือค่ายพักแรมในป่า

นอกจากนี้ ซาวิลล์ ทรอยค์ ยังกล่าวถึงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของเหตุการณ์ระหว่าง ชนิดของเหตุการณ์ หัวข้อเรื่อง ฉาก ผู้ร่วมเหตุการณ์ และรูปแบบการสื่อสารโดยกล่าวว่าชนิดของเหตุการณ์เดียวกัน อาจมีการใช้ภาษาที่แตกต่างกัน หรือชนิดของเหตุการณ์หนึ่ง มีการใช้ภาษาที่เป็นทางการมากกว่าอีกชนิดของเหตุการณ์หนึ่ง โดย Saville-Troike ได้ยกตัวอย่างของการบรรยายทางวิชาการในหัวข้อเรื่องเดียวกัน การบรรยายจะเป็นทางการมากหรือน้อย อาจขึ้นอยู่กับขนาดและจำนวนของผู้ฟัง หรือการจัดสถานที่ภายในห้องบรรยาย หรือการทักทายอาจมีรูปแบบที่แตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับ เวลา สถานที่ โอกาส ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบ อาจมีความซับซ้อนมาก เช่น รูปแบบการสื่อสารในการทักทาย ไม่เพียงขึ้นอยู่กับเวลา สถานที่และโอกาส แต่ขึ้นอยู่กับอายุ เพศ ความสัมพันธ์ของผู้ร่วมเหตุการณ์ และจุดประสงค์ของการสนทนาด้วย การตีความจากถ้อยคำ "It's cold in here" อาจเป็นการทักทายอย่างไม่เป็นทางการ การบ่น การขอร้อง หรือคำสั่ง ขึ้นอยู่กับเวลาสถานที่ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมเหตุการณ์ สิ่งที่มาก่อนมาหลังในลำดับของวัจนกรรมสื่อสาร ระดับเสียงสูงต่ำ (pitch) ทำนองเสียง (intonation) และจังหวะ (rhythm) เป็นต้น

2.4 วจนลีลา (Styles)

ในงานวิจัยนี้ นอกจากการวิเคราะห์สถานการณ์สื่อสาร และเหตุการณ์สื่อสาร การปราศรัยหาเสียงแล้ว ผู้วิจัยยังต้องการศึกษาวิเคราะห์วจนลีลาของภาษาในการปราศรัยหาเสียงว่า มีการใช้วจนลีลาในระดับใดและมีลักษณะเด่นทางภาษาอย่างไร ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยถือคำจำกัดความ " วจนลีลา " ตามงานวิจัยอมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2532) ซึ่งให้คำจำกัดความ " วจนลีลา " ดังนี้

" วจนลีลา " คือ รูปแบบการใช้ภาษาแบบใดแบบหนึ่ง ซึ่งแตกต่างจากการใช้แบบอื่นโดยปริบท หรือสถานการณ์ใช้ภาษา วจนลีลาสามารถแบ่งประเภทอย่างกว้างๆ ออกเป็น 2 ประเภท คือ วจนลีลาแบบเป็นทางการ และวจนลีลาแบบไม่เป็นทางการ

(อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ 2532 : 91)

อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2533 : 154) ได้ประยุกต์วจนลีลาทั้ง 5 ระดับในภาษาอังกฤษของ มาร์ติน โจนส์ (1961) ให้เข้ากับภาษาไทยโดยกล่าวว่า วจนลีลาแบบตายตัวในภาษาไทย ได้แก่รูปแบบของภาษาที่ใช้พูดกับบุคคลที่เป็นที่เคารพสักการะสูงสุด เช่น ภาษาที่ใช้กราบบังคมทูลพระมหากษัตริย์และราชาคันท์ที่ใช้บรรยายพระราชกรณียกิจต่าง ๆ ภาษาที่ใช้เรียกขานในศาล ในที่ประชุมรัฐสภาและภาษาที่ใช้กล่าวในพิธีการสำคัญต่างๆ เช่น

ข้าพระพุทธเจ้าขอพระราชทานพระบรมราชวโรกาสกราบบังคมทูล อัญเชิญใต้ฝ่าละอองธุลีพระบาทพระราชทานปริญญาบัตร

ข้าแต่ศาลที่เคารพ.....

วจนลีลาแบบเป็นทางการในภาษาไทย คือ รูปแบบของภาษาที่ใช้ในโอกาสสำคัญ และใช้พูดกับบุคคลที่สูงกว่าแต่มีความยึดหยุ่นได้ วจนลีลาแบบเป็นทางการแสดงความสำคัญหรือเอาจริงเอาจังของเรื่องที่ถูกเป็นภาษาที่ใช้เขียนบทความวิชาการ ภาษาที่ใช้เขียนเอกสารทางราชการ ภาษาที่ใช้กล่าวสุนทรพจน์โดยทั่วไป ภาษาที่ใช้ในการประชุมที่เป็นทางการและภาษาที่ใช้บันทึกรายงานการประชุม เช่น

การจัดอบรมครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้ประกอบการและผู้เกี่ยวข้องกับธุรกิจประเภทนี้ได้รับความรู้และทักษะตามหลักปฏิบัติสากล

ประธานขอให้ที่ประชุมพิจารณาเรื่องปัญหาและแนวทางแก้ปัญหา
เกี่ยวกับการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัย.....

วจนลีลาแบบปรึกษาหารือเป็นวิธภาษาที่ใช้ในการสนทนาติดต่อทางอาชีพ การ
งาน การซื้อขายในชีวิตประจำวันและการประชุมที่ไม่เป็นทางการ เช่น

อาจารย์คะ อาจารย์ว่างไหมคะตอนนี้

ถ้าซื้อครบ 500 จะมีสิทธิได้รับของสมนาคุณ

วจนลีลาแบบเป็นกันเองเป็นรูปแบบภาษาที่ใช้พูดโดยไม่ระมัดระวัง พูดแบบ
ตามสบาย ใช้พูดกับเพื่อนหรือคนที่คุ้นเคยกันพอสมควร มักมีการออกเสียงไม่ชัดเจน มีการรวม
คำหรือกร่อนคำมาก รูปประโยคไม่ซับซ้อน มีการละประธานและมีการซ้ำคำมาก คำศัพท์ที่ใช้
มักมีสแลงปน และใช้คำลงท้ายมาก เช่น

แห่ม ใจเย็นๆ ไม่ต้องรีบก็ได้ (ออกเสียง รีบ เป็น ลึบ)

หวังว่าคงไม่เขี้ยวเรานะคราวนี้ (คำว่าเขี้ยวเป็นแสลง แปลว่า

ไม่ทำตามสัญญา)

วจนลีลาแบบสนิทสนมเป็นรูปแบบภาษาที่มีการละคำกร่อนคำมากกว่า วจนลีลา
แบบเป็นกันเอง มีการใช้คำสแลง คำย่อที่ผู้อยู่นอกกลุ่มไม่เข้าใจเป็นภาษาที่ใช้ในครอบครัวหรือ
ไม่กลุ่มที่สนิทสนมกันมากๆ เช่น

หิวยัง เอาเลยไม้

กะอีแค่นี้ สอ ขอ มอ

นอกจากนี้ อมรา (2533) กล่าวว่า ในวจนลีลาแบบตายตัวและวจนลีลาแบบ
สนิทสนม บุคคลทั่วไปมีโอกาสใช้ได้บ้าง ดังนั้นในการศึกษารูปแบบภาษาการปราศรัยหาเสียงเลือก
ตั้งนี้ ผู้วิจัยจะให้ความสนใจเพียง 3 วจนลีลาในระดับตรงกลาง คือ วจนลีลาแบบเป็นทางการ
วจนลีลาแบบปรึกษาหารือและวจนลีลาแบบเป็นกันเอง โดยรวมวจนลีลาแบบปรึกษาหารือ
และวจนลีลาแบบเป็นกันเองเข้าเป็นวจนลีลาประเภทเดียวกันคือแบบไม่เป็นทางการและวิเคราะห์
แยกประเภทของวจนลีลาอย่างกว้างๆ เป็นวจนลีลาแบบเป็นทางการ และ วจนลีลาแบบไม่เป็น
ทางการ

การปราศรัยหาเสียงเลือกตั้งอาจจัดเป็นวัจนลีลาแบบไม่เป็นทางการ
เกี่ยวกับลักษณะเด่นของภาษาที่แตกต่างภาษาปกติ ขอบททวนงานวิจัยของ ราตรี อันวารชร
(2531) วิจัยลักษณะของภาษาหาเสียงโดยเก็บข้อมูลจากป้ายโฆษณาตามท้องถนน ในการเลือก
ตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และป้ายโฆษณาในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
พบว่า การใช้คำในภาษาหาเสียงไม่เหมือนกับภาษาที่เราใช้กันอย่างปกติ คือ ภาษาหา
เสียงส่วนใหญ่มักเป็นข้อความที่สั้น กะทัดรัด ส่วนใหญ่จะไม่มีประธานของประโยค ส่วนน้อยเท่า
นั้นที่มีประธานและประธานของประโยคมักจะเป็นคำว่า "เรา" เช่น

สังคมจะพัฒนา ถ้าประชาเลือกคนดี

เราเกิด เราเรียน เราทำงานที่ยานนาวามาตลอด

นอกจากนี้ ราตรี (2531) ยังกล่าวภาษาหาเสียงมีลักษณะเป็นภาษาโฆษณา
และเป็นการประชาสัมพันธ์ด้วยในเวลาเดียวกัน ผู้วิจัยพบ 5 รูปแบบของภาษาหาเสียงโดยแต้
ละกลุ่มอาจมีรูปแบบได้มากกว่า 1 รูปแบบก็ได้ ประกอบด้วยวิธีการทางจิตวิทยาวิธีนี้ผู้เขียน
คำโฆษณาหาเสียงหรือภาษาหาเสียงจะจับจุดอ่อนทางจิตวิทยามาเป็นหลักเพื่อจูงใจให้ประชาชน
เลือกกลุ่มหรือพรรคของตน การสร้างเป็น "คำขวัญ" วิธีนี้เกิดจากความต้องการให้ประชาชนจำ
ได้ขึ้นใจเพื่อที่จะได้ลงคะแนนเสียงให้กลุ่มหรือพรรคของตน โดยคำขวัญที่พบในภาษาหาเสียงมี
ลักษณะใหญ่ๆ คือ ใช้คำคล้องจองกัน คำสั้นๆ แต่ความกระชับ คำซ้ำเพื่อเป็นการย้ำเน้น รูป
แบบการประชาสัมพันธ์มีลักษณะเป็น "กลอนเปล่า" รูปแบบการประชาสัมพันธ์เป็น "คำกลอน" และรูปแบบของ
ประโยคความหลักซึ่งเป็นประโยคที่ประกอบด้วยส่วนที่เป็นความหลัก(topic) และส่วนที่เป็นความ
นำเสนอ(comment) โดยส่วนที่เป็นความหลักมักจะมีตำแหน่งอยู่ต้นประโยคเสมอ เช่น

โดยประธานเพื่อคนรุ่นใหม่

27 ก.ค. 29 โปรดใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

นอกจากนี้งานวิจัยของสงยุทธ นุชนะเนียด (2532) ศึกษาเกี่ยวกับลักษณะของภาษาที่
ใช้ในการบรรยายข่าวกีฬาที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์และนิตยสารกีฬาภาษาไทย พบว่าภาษาที่ใช้ใน
การบรรยายข่าวการแข่งขันกีฬามีลักษณะต่างจากภาษาปกติ สงยุทธ (2532) ได้ให้คำจำกัดความ
"ภาษาปกติ" ว่าหมายถึง ภาษาไทยกรุงเทพฯ ที่คนไทยใช้สื่อสารกันทั่วไปโดยไม่เจาะจงว่า

เพื่อวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งโดยเฉพาะ เป็นภาษาที่มีลักษณะทั่วไป ซึ่งเป็นแบบแผนที่เป็นที่ยอมรับของคนไทยส่วนใหญ่ แบบแผนต่างๆเหล่านี้อาจสรุปไว้ในพจนานุกรมหรือตำราไวยากรณ์ภาษาไทยที่ใช้กันโดยทั่วไป

จากผลการวิเคราะห์ ยงยุทธ (2532) กล่าวว่า ผู้เขียนข่าวมักจะใช้เทคนิคต่างๆ หลายประการนำมาประกอบกัน ซึ่งแบ่งเป็น 4 ประเภท คือ ด้านเสียง ด้านหน่วยคำ ด้านคำศัพท์และด้านประโยค โดยเทคนิคทางด้านเสียงนั้น ผู้บรรยายข่าวกีฬา มักนิยมใช้คำเลียนเสียง คำแสดงเสียงของเหตุการณ์และคำคล้องจอง เช่น

".....กลับมาแผลงฤทธิ์เดชความคุดันได้เมื่อแหกด่านหลังของอินเตอร์ไป
อัดเปรี้ยงด้วยเท้าขวา"

"ต่างเป็นมวยประเภทหมัดสั่งโป้งเดียวจอด"

(คำเลียนเสียง)

"แผนบอลที่อยู่ในสนามถึงกับยันปรบมือกันอื้ออึงในความมหัศจรรย์จากฝีเท้า
ของเขา"

(คำแสดงเสียงของเหตุการณ์)

"นาทีกี่ 22 นายทวารบัวร์เดนส์ก็ ปรึ่อกมาจาก
กรอบประตูเป็นครั้งแรก และแจกให้อีตาวา"

(คำคล้องจอง)

ลักษณะทางด้านหน่วยคำมีลักษณะที่แตกต่างจากภาษาปกติ คือ การซ้ำคำ การซ้อนคำ และการตัดบางส่วนของคำ เช่น

"ในจังหวะที่บอลรุกเนลิน แล้วไม่ค่อยไล่บด"

"มานน ตุ้เพชร ผู้ทำคะแนนของทีมกลับเป็นตัวทำคะแนนเสีย ตีทิ้งตีขว้าง"

(การซ้ำคำ)

"ปล่อยปลายคางโล่งใจงไม่มีอะไรปิดป้อง"

"นเรศวร เจนศึกกว่า สามารถชนะไป 3-2 ต่อหน้านายห้างไทย-บราซิล
ซึ่งมานั่งยล อยู่ข้างสนาม"

(การซ้อนคำ)

ลักษณะทางด้านคำศัพท์ เช่น การใช้ศัพท์สูงกว่าปกติ การใช้คำสแลง การใช้คำสมญาและชื่อเล่น การใช้คำขยาย เพื่อบ่งบอกลักษณะของการแข่งขัน การใช้คำยืม การใช้ศัพท์เทคนิค การใช้คำที่มีความหมายรุนแรงเกินจริง การใช้คำที่มีความหมายบอกการเปรียบเทียบ การใช้คำในบริบทที่แปลกไปจากภาษาปกติ การใช้คำที่บอกลักษณะอาการการเล่น การใช้คำหยาบคาย เช่น

"ฟาเมซอน ซี่เตรียมตัวมาดี และชกได้เด็ดสะระตี่เหลือกำลังลาก"

"บอลถ้อย ช. แบงก์ ก.ท. ฉลุเข้ารอบ"

(การใช้คำสแลง)

"หงส์แดง" ลิเวอร์พูล เป็นฝ่ายรุกต่ออย่างหนักอีกครั้ง

"ไอ้หัวแกะ" คาร์บี้ เคนตี อดีตยอดทีมในช่วงทศวรรษที่ 1970

(การใช้คำสมญาและชื่อเล่น)

"เกมของเจ้าถิ่นจัดหนักที่ที่เป็นฝ่ายเสียเปรียบ"

"จอห์นนี่ ริกกินส์ นักมวยโนเนม"

(การใช้คำยืมจากภาษาต่างประเทศ)

"เลสเทอร์ฮิตี ปราชัยยับเยินในการไปเตะเซียนเวสต์แอม"

"นิล แม็คแน็บทำหน้าที่ผู้รักษาจุดโทษให้ทีมการเรือใบสีฟ้า"

(การใช้คำที่มีความหมายรุนแรงเกินจริง)

"โบซ่า เอ็ดเวิร์ดก็เผ่นขึ้นไปกองกับพื้นผ้าใบเหมือนไม้ผู้ๆ ปล่อยให้กรรมการนับ 10 ไปอย่างง่ายดาย"

(การใช้คำที่มีความหมายบอกการเปรียบเทียบ)

ลักษณะด้านประโยค เช่น ประโยคที่มีสกรรมกริยาแต่กรรมไม่ปรากฏ ประโยคที่ขึ้นต้นด้วยกริยา การบอกจำนวนโดยไม่ใช้ลักษณนาม และการใช้ประโยคที่มีโครงสร้างที่ยอมรับว่าเป็นสำนวนต่างประเทศ เช่น

"หากาชิ มิซึนุมาเตะโด่งมาลงที่เสาช้ายมือ"

"นุทชาติ ฟิงโคกลงนายทวารกับยกคว่ำไว้ได้"

(ประโยคที่มีสกรรมกริยาแต่กรรมไม่ปรากฏ)

"กองหลังทีมพระประแดงดักทางถูก โฉบลูกเอาไปกินทุกครั้ง"

(ประโยคที่ขึ้นต้นด้วยกริยา)

"90 นาทีของการฟาดแข้งนั้นเต็มไปด้วยรสชาติที่เข้มข้น"

"พอร์ตสมัภายใต้การคุมบังเหียนของอลินบออลล์"

(การใช้ประโยคที่มีโครงสร้างเป็นที่ยอมรับว่าเป็น
สำนวนต่างประเทศ)

ศักดิ์สิทธิ์ ลิ้มกลากรณ์ (2534) ศึกษาวิธีการใช้คำในภาษาไทย
ทางโทรทัศน์และนิตยสารไทย โดยเก็บข้อมูลโฆษณาทางโทรทัศน์ 120 เรื่องและโฆษณา
ทางนิตยสาร 120 เรื่องของสินค้าเดียวกัน พบกลวิธีการใช้คำในภาษาไทยโฆษณาต่างๆ กันหลายวิธี
ได้แก่ การใช้คำสัมผัส พบว่ามีการใช้สัมผัส 2 ชนิด คือ สัมผัสสระและสัมผัสพยัญชนะ ซึ่งทำ
ให้ภาษาไทยโฆษณามีลักษณะเป็นร้อยแก้วที่มีสัมผัส การซ้ำรูปคำมี 3 ชนิด คือ ซ้ำคำทันที ซ้ำคำที่
คั่นด้วยคำ และซ้ำคำที่คั่นด้วยการหยุด การใช้คำสแลงมี 2 ชนิด คือ สแลงแท้และสแลงไม่แท้
การใช้คำต่างประเทศ และการใช้คำที่มีความหมายไม่สอดคล้องกัน

การใช้คำสัมผัสพบว่ามีการใช้สัมผัสสระและสัมผัสพยัญชนะ เช่น

"รื่นรมย์กับห้วงเวลาอันมีค่าของคุณ"

"อาหารภาคไหนๆ ก็อร่อยดังใจนึก"

(สัมผัสสระ)

"อาหารจานแก่งก็กลายเป็นอาหารจานกร่อย"

"คงคุณค่าชุ่มคอไม่เหมือนใคร"

(สัมผัสพยัญชนะ)

การซ้ำรูปคำ ได้แก่ ซ้ำคำทันที ซ้ำคำที่คั่นด้วยคำและซ้ำคำที่คั่นด้วยการหยุด เช่น

"ขออ้อได้ลูปที่ไม่ แซะ แซะ แซะ"

"นิ่มนิ่มนิ่มนิ่ม.....วันทั้งวัน"

(การซ้ำคำทันที)

"รักเหงือก รักฟันของคุณ"

"มันทุกหยด สดทุกวัน"

(การซ้ำรูปคำโดยถูกคั่นด้วยคำ)

"สัมผัสนุ่ม.....นุ่มจากธรรมชาติ"

"เพราะมาอย่างคนที่พร้อม.....พร้อมในทุกเรื่อง"

(การซ้ำรูปคำโดยถูกคั่นด้วยการหยุด)

การใช้คำสแลงแท้และสแลงไม่แท้ เช่น

"ปิ้งกว่าที่บ้านฉันเฮอะเลย"

"จะให้พูดตรงๆ นะ เทรอเสียนฟอร์มครับ"

(การใช้คำสแลงแท้)

"เปรี้ยวเล็กน้อยกันฮินส์ตัวโปรด"

"เฉียวอารมณ์คุณวันนี้"

(การใช้คำสแลงไม่แท้)

การใช้คำต่างประเทศ เช่น

"ทุกสี ทุกเฉด"

"เฉียบขาดด้วยดีไซน์สวยทันสมัย"

(การใช้คำต่างประเทศ)

การใช้คำที่มีความหมายไม่สอดคล้องกัน เช่น

"ถึงวันที่เส้นผมจากไป"

"สะอาดลึกอย่างที่คุณรู้สึกได้"

(การใช้คำที่มีความหมายไม่สอดคล้องกัน)

จากงานวิจัยต่างๆ ที่ศึกษาเกี่ยวกับวจนลีลา และการใช้ภาษาตามวัตถุประสงค์ อาจกล่าวได้ว่า ภาษาที่ใช้ในการปราศรัยหาเสียงบนเวที เป็นภาษาที่มีรูปแบบการใช้ที่แตกต่างจากภาษาปกติทั่วไป ซึ่งในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยจะศึกษาในแง่ลักษณะ และรูปแบบของภาษาในการปราศรัยหาเสียงบนเวที ซึ่งยังมีได้มีผู้ได้เคยศึกษามาก่อน